

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยนี้มีความมุ่งหมายเพื่อวิเคราะห์และประเมินหนังสือเรียนสังคมศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น เรื่องพระพุทธศาสนา ที่กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการได้จัดทำขึ้น จำนวน 3 เล่ม ในด้านต่าง ๆ ดังนี้

1. การจัดทำรูปเล่มหนังสือเรียน
2. อุปกรณ์ช่วยการเรียนการสอนในหนังสือเรียน
3. การเขียนและการใช้ภาษา
4. เนื้อหาของหนังสือเรียน

ปรากฏผลการวิจัยดังนี้

ตอนที่ 1 คุณภาพของหนังสือเรียนในด้านการจัดทำรูปเล่มหนังสือเรียน อุปกรณ์ช่วยการเรียนการสอนในหนังสือเรียน การเขียนและการใช้ภาษา คิดเป็นค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน แสดงไว้ในตารางที่ 1

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 1 คุณภาพของหนังสือเรียนสังคมศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น เรื่องพระพุทธศาสนา

ลำดับที่	รายการ	เล่มที่ 1			เล่มที่ 2			เล่มที่ 3		
		\bar{X}	S.D.	ความหมาย	\bar{X}	S.D.	ความหมาย	\bar{X}	S.D.	ความหมาย
1	การจัดทำรูปเล่มหนังสือเรียน	2.90	0.94	ปานกลาง	3.10	1.04	ปานกลาง	3.00	1.18	ปานกลาง
2	อุปกรณ์ช่วยการเรียนรู้การสอนในหนังสือเรียน	1.56	1.07	ควรปรับปรุง	1.44	0.96	ควรปรับปรุงอย่างยิ่ง	2.11	1.20	ควรปรับปรุง
3	การเขียนและการใช้ภาษา	3.00	0.82	ปานกลาง	4.17	0.69	ดี	3.50	0.50	ปานกลาง
	รวม	2.44	1.17	ปานกลาง	2.76	1.42	ปานกลาง	2.76	1.21	ปานกลาง

หมายเหตุ

- เล่มที่ 1 หมายถึง หนังสือเรียนสังคมศึกษาเรื่องพระพุทธศาสนา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
 เล่มที่ 2 หมายถึง หนังสือเรียนสังคมศึกษาเรื่องพระพุทธศาสนา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2
 เล่มที่ 3 หมายถึง หนังสือเรียนสังคมศึกษาเรื่องพระพุทธศาสนา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

จากตารางที่ 1 แสดงว่า โดยเฉลี่ยคุณภาพของหนังสือเรียนวิชาสังคมศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น "เรื่องพระพุทธศาสนา" มีคุณภาพอยู่ในระดับปานกลางโดยได้ค่าเฉลี่ย 2.44, 2.76 และ 2.76 ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาข้อย่อยพบว่า การจัดทำรูปเล่มของหนังสือเรียนทั้ง 3 เล่ม มีคุณภาพอยู่ในระดับปานกลาง อุปกรณ์ช่วยการเรียนการสอนในหนังสือเรียน เล่มที่ 1 และเล่มที่ 3 มีคุณภาพอยู่ในระดับควรปรับปรุงส่วนเล่มที่ 3 ควรปรับปรุงอย่างยิ่ง การเขียนและการใช้ภาษาของเล่มที่ 2 มีคุณภาพอยู่ในระดับดี ส่วนเล่มที่ 1 และเล่มที่ 3 มีคุณภาพอยู่ในระดับปานกลาง

ตอนที่ 2 คุณภาพของ เนื้อหาวิชาแบ่งออก เป็น

1. ความสอดคล้องกับจุดประสงค์วิชาสังคมศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ของหนังสือเรียนสังคมศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น "เรื่องพระพุทธศาสนา" คิดเป็นร้อยละ แสดงไว้ในตารางที่ 2 ตารางที่ 3 และตารางที่ 4

2. คุณภาพของเนื้อหาวิชาในหนังสือเรียนวิชาสังคมศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น "เรื่องพระพุทธศาสนา" คิดเป็นร้อยละ แสดงไว้ในตารางที่ 5

ข้อตกลงเกี่ยวกับการวิเคราะห์ข้อมูล

เพื่อความสะดวกในการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้ใช้คำย่อแทนข้อความต่อไปนี้

จำนวนข้อย่อย หมายถึง จำนวนหัวข้อย่อยทั้งหมด ที่พบในแต่ละเนื้อหารายวิชา

จำนวน หมายถึง จำนวนรอยคะแนนที่ขีด 1 ครั้งต่อ 1 หัวข้อย่อย ที่พบว่ามี ความสอดคล้องกับจุดประสงค์วิชาสังคมศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

ร้อยละ หมายถึง ค่าร้อยละของ เนื้อหาวิชาที่มีความสอดคล้องกับจุดประสงค์วิชาสังคมศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

ความถี่ หมายถึง จำนวนรอยคะแนนที่ขีด 1 ครั้งต่อ 1 หัวข้อย่อยที่พบว่ามี ความสอดคล้องกับจุดประสงค์วิชาสังคมศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในแต่ละเนื้อหา รายวิชา

ตารางที่ 2 ความสอดคล้องกับจุดประสงค์วิชาสังคมศึกษา ของหนังสือเรียนสังคมศึกษา เรื่องพระพุทธศาสนาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

เนื้อหารายวิชา	จุดประสงค์	จำนวน ข้อย่อย	ความสอดคล้องกับจุดประสงค์												จำนวน	ร้อยละ
			1		2		3		4		5		6			
			ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ		
1. ความหมายของศาสนา ความจำเป็นที่คนนับถือศาสนาและองค์ประกอบของศาสนา		7	6	85.71	6	85.71	5	71.43	5	71.43	3	42.86	-	-	25	59.52
2. พุทธประวัติ การเผยแผ่พระพุทธศาสนาเข้าสู่ประเทศไทย และความสำคัญของพระพุทธศาสนาในฐานะศาสนาประจำชาติ		50	14	28.00	15	30.00	18	36.00	6	12.00	14	28.00	10	20.00	77	25.67*
3. แก่นพุทธธรรม (อริยสัจสี่) (เมตตา, กรุณา)		16	13	81.25	8	50.00	16	100.00	12	75.00	13	81.25	1	6.25	62	64.58
4. หลักธรรมในพระพุทธศาสนา ได้แก่ ศีลห้า อริยสัจสี่ อิทธิบาทสี่ ทศก สังกตวัตถุสี่		7	7	100.00	6	85.71	7	100.00	6	85.71	6	85.71	-	-	32	76.19*
5. ความรู้เกี่ยวกับทาน ความสุข ความทุกข์		3	3	100.00	1	33.33	3	100.00	3	100.00	3	100.00	-	-	13	72.22
6. การศึกษาความหมาย คุณค่า และวิธีการปฏิบัติพิธีกรรมของพุทธศาสนาเกี่ยวกับการอาราธนาธรรม การเข้าถึงไตรสรณคมน์ การไหว้ การกราบ การจัดที่บูชาพระ จุดดูเป็เทียน		8	8	100.00	7	87.50	6	75.00	2	25.00	4	50.00	2	25.00	29	60.42
7. การปฏิบัติตนในวันมาฆบูชา วิสาขบูชา อาสาฬหบูชา																
เข้าพรรษา ออกพรรษา		5	5	100.00	3	60.00	5	100.00	2	40.00	3	60.00	-	-	18	60.00
รวม		96	56	58.33	46	47.91	60	62.50*	36	37.50	46	47.92	13	13.54*	256	44.44

จากตารางที่ 2 แสดงว่าเนื้อหารายวิชาของหนังสือเรียนสังคมศึกษา "เรื่องพระพุทธศาสนา" ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 สอดคล้องกับจุดประสงค์วิชาสังคมศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โดยส่วนรวม คิดเป็นร้อยละ 44.44

เมื่อพิจารณาข้อย่อยพบว่าเนื้อหารายวิชาที่มีความสอดคล้องกับจุดประสงค์วิชาสังคมศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นมากที่สุด คือ เนื้อหารายวิชาเรื่อง "หลักธรรมในพระพุทธศาสนา ได้แก่ ศีลห้า ธรรมห้า อิทธิบาทสี่ ทศกสิณ สังคหวัตถุสี่" คิดเป็นร้อยละ 76.19 และที่พบว่ามี ความสอดคล้องกับจุดประสงค์น้อยที่สุด คือ เนื้อหารายวิชาเรื่อง "พุทธประวัติ การเผยแผ่พระพุทธศาสนาเข้าสู่ประเทศและความสำคัญของพระพุทธศาสนาในฐานะศาสนาประจำชาติ" คิดเป็น ร้อยละ 25.67

ถ้าพิจารณารายจุดประสงค์ปรากฏว่าเนื้อหาทั้งหมดในหนังสือเรียนมีความสอดคล้องกับจุดประสงค์ข้อที่ 3 คือ "เพื่อเสริมสร้างให้มีคุณภาพในการดำรงชีวิต มีศีลธรรม คุณธรรม ประจำใจ และมีคุณสมบัติต่าง ๆ อันเป็นที่พึงประสงค์ของสังคมไทย" มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 62.50 มีความสอดคล้องกับจุดประสงค์ข้อที่ 1 คือ "เพื่อส่งเสริมความเป็นพลเมืองดี ตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข" รองลงมาคิดเป็นร้อยละ 58.33 และมีเนื้อหาสอดคล้องกับจุดประสงค์ข้อที่ 6 คือ "เพื่อให้เกิดความรักความผูกพันกับท้องถิ่นของตน ตลอดจนเห็นคุณค่ามีความรับผิดชอบรวมทั้งให้ตระหนักถึงการอนุรักษ์และพัฒนาทรัพยากร และสิ่งแวดล้อมโดยคำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวม เป็นสำคัญ" น้อยที่สุดคิดเป็นร้อยละ 13.54

ตารางที่ 3 ความสอดคล้องกับจุดประสงค์วิชาสังคมศึกษา ของหนังสือเรียนสังคมศึกษา เรื่องพระพุทธศาสนาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

เนื้อหาวิชา	จุดประสงค์	จำนวน ข้อย่อย	ความสอดคล้องกับจุดประสงค์												จำนวน	ร้อยละ
			1	2	3	4	5	6	1	2	3	4	5	6		
			ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ		
1. ความเป็นมาและการเผยแผ่พระพุทธศาสนา เข้าสู่ประเทศ เพื่อนบ้าน การนับถือพระพุทธศาสนาของประเทศเพื่อนบ้าน ในปัจจุบัน		7	2	28.57	3	42.86	1	14.29	1	14.29	5	71.43	2	28.57	14	33.33*
2. หลักธรรมของพระพุทธศาสนาที่จะช่วยส่งเสริมความเข้าใจอันดี กับประเทศเพื่อนบ้าน		1	1	100.00	1	100.00	1	100.00	1	100.00	1	100.00	1	100.00	6	100.00*
3. พุทธจริยา อันเป็นแบบอย่างการดำเนินชีวิต		1	1	100.00	1	100.00	1	100.00	1	100.00	1	100.00	1	100.00	6	100.00*
4. หลักธรรมในพระพุทธศาสนาได้แก่ โอวาทสาม หละห้า อบายมุขสี่ ขราวาสธรรมสี่ จักรสี่		6	6	100.00	5	83.33	6	100.00	6	100.00	6	100.00	1	16.67	30	83.33
5. ความรู้เกี่ยวกับเรื่องกรรม		1	1	100.00	1	100.00	1	100.00	1	100.00	1	100.00	-	-	5	83.33
6. การศึกษาความหมาย คุณค่าและวิถีการปฏิบัติศีลธรรมทาง พระพุทธศาสนาเกี่ยวกับการสมาทานศีล การทำบุญตักบาตร การถวายภัตตาหาร การถวายสังฆทาน สลากภัต การประเคน การกรวดน้ำ		11	6	54.55	9	81.82	8	72.73	1	9.10	7	63.64	-	-	31	46.97
7. ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา		6	3	50.00	6	100.00	5	83.33	-	-	-	-	-	-	14	38.89
รวม		33	20	60.61	26	78.79*	23	69.70	11	33.33	21	63.64	5	15.15*	106	56.08

จากตารางที่ 3 แสดงว่า เนื้อหารายวิชาของหนังสือเรียนสังคมศึกษา "เรื่องพระพุทธศาสนา" ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 สอดคล้องกับจุดประสงค์วิชาสังคมศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โดยส่วนรวมคิดเป็นร้อยละ 56.08

เมื่อพิจารณาข้อย่อยพบว่า เนื้อหารายวิชาที่มีความสอดคล้องกับจุดประสงค์วิชาสังคมศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นมากที่สุด คือ เนื้อหารายวิชา เรื่อง "หลักธรรมของพระพุทธศาสนาที่จะช่วยส่งเสริมความเข้าใจอันดีกับประเทศเพื่อนบ้าน" และ "พุทธจริยาอันเป็นแบบอย่างการดำเนินชีวิต" คิดเป็นร้อยละ 100.00 และที่พบว่ามีความสอดคล้องกับจุดประสงค์น้อยที่สุด คือ เนื้อหารายวิชา เรื่อง "ความเป็นมาและการเผยแพร่พระพุทธศาสนา เข้าสู่ประเทศเพื่อนบ้านในปัจจุบัน" คิดเป็นร้อยละ 33.33

ถ้าพิจารณารายจุดประสงค์ ปรากฏว่า เนื้อหาทั้งหมดในหนังสือเรียน มีความสอดคล้องกับจุดประสงค์ข้อที่ 2 คือ "ให้มีความรักชาติ มีความสามัคคีในชาติ มีความเสียสละเพื่อส่วนรวม มีความซามซึ้งในผลงานอันดีเด่นของคนไทย รู้จักดำรงรักษาไว้ซึ่งเอกราชและรู้จักรักษาแบบอย่างวัฒนธรรมประเพณีอันเป็นเอกลักษณ์ที่ดั่งงามของชาติ" มากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 78.79 มีความสอดคล้องกับจุดประสงค์ข้อที่ 3 คือ "เพื่อเสริมสร้างให้มีคุณภาพในการดำรงชีวิต มีศีลธรรม คุณธรรมประจำใจ และมีคุณสมบัติต่าง ๆ อันเป็นที่พึงประสงค์ของสังคมไทย" รองลงมาคิดเป็นร้อยละ 69.70 และมีเนื้อหาสอดคล้องกับจุดประสงค์ข้อที่ 6 คือ "เพื่อให้เกิดความรักความผูกพันกับท้องถิ่นของตน ตลอดจนเห็นคุณค่า มีความรับผิดชอบ รวมทั้งให้ตระหนักถึงการอนุรักษ์และพัฒนาทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม โดยคำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวมเป็นสำคัญ" น้อยที่สุดคิดเป็นร้อยละ 15.15

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 4 ความสอดคล้องกับจุดประสงค์วิชาสังคมศึกษา ของหนังสือเรียนสังคมศึกษา เรื่องพระพุทธศาสนาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

เนื้อหารายวิชา	จุดประสงค์	จำนวน ข้อย่อย	ความสอดคล้องกับจุดประสงค์												จำนวน	ร้อยละ
			1		2		3		4		5		6			
			ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ		
1. การเผยแพร่พระพุทธศาสนาไปสู่ประเทศต่าง ๆ ทั่วโลกและ การนับถือพระพุทธศาสนาในประเทศเหล่านั้น		13	-	-	3	23.08	2	15.38	1	7.69	5	38.46	1	7.69	12	15.38*
2. การศึกษาและการวิเคราะห์พุทธประวัติเกี่ยวกับการแสวงหา ความรู้ วิธีคิดของพระพุทธเจ้า พระพุทธคุณ การเปรียบเทียบ อิทธิฤทธิ์ปาฏิหาริย์ พุทธจริยา และหลักธรรมในการสร้าง ความสงบสุขแก่โลก		7	3	42.86	4	57.14	5	71.43	4	57.14	4	57.14	-	-	20	47.62
3. บทบาทของพุทธศาสนิกชน (อุบาสกธรรม 7)		8	7	87.50	3	37.50	8	100.00	3	37.50	4	50.00	1	12.50	26	54.17
4. หลักธรรมในพระพุทธศาสนาได้แก่ โลกบาลธรรม กุศลกรรมบถ 10 ทิฏฐธรรมนิกกัตถประโยชน์ 4 สัปปริสธรรม 7 พรหมวิหาร 4 และโผฏฐ์ 2		6	6	100.00	2	33.33	6	100.00	6	100.00	6	100.00	1	26.67	27	75.00*
5. ความรู้เกี่ยวกับบุญ-บาป กุศล-อกุศล สันโดษ-ไม่สันโดษ		3	3	100.00	1	33.33	3	100.00	2	66.67	2	66.67	-	-	11	61.11
6. การศึกษาความหมาย คุณค่าและวิธีการปฏิบัติทางพุทธศาสนา เกี่ยวกับการสวดมนต์ การบรรพชา และการอุปสมบท		2	2	100.00	1	50.00	2	100.00	1	50.00	1	50.00	-	-	7	58.33
7. การวิเคราะห์พิธีกรรมและประเพณีทางพระพุทธศาสนา ในด้านความเหมาะสมและสอดคล้องกับการดำเนินชีวิต ในสังคมปัจจุบัน		4	3	75.00	4	100.00	2	50.00	3	75.00	3	75.00	-	-	15	62.50
รวม		43	24	58.81	18	41.86	28	65.12*	20	46.51	25	58.14	3	6.97*	118	45.74

จากตารางที่ 4 แสดงว่าเนื้อหารายวิชาของหนังสือเรียนสังคมศึกษา "เรื่องพระพุทธศาสนา" ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 สอดคล้องกับจุดประสงค์วิชาสังคมศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โดยส่วนรวมคิดเป็นร้อยละ 45.74

เมื่อพิจารณาข้อย่อยพบว่า เนื้อหารายวิชาที่มีความสอดคล้องกับจุดประสงค์วิชาสังคมศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น มากที่สุดคือ เนื้อหารายวิชาเรื่อง "หลักธรรมในพระพุทธศาสนา ได้แก่ โลกบาลธรรม กุศลกรรมบถ 10 ทิณฐธรรมมิกกัตถประโยชน์ 4 สัมปยุตธรรม 7 พรหมวิหาร 4 และโพนุลย์ 2" คิดเป็นร้อยละ 75.00 และที่พบว่ามีความสอดคล้องกับจุดประสงค์ น้อยที่สุดคือ เนื้อหารายวิชาเรื่อง "การเผยแพร่พระพุทธศาสนาไปสู่ประเทศต่าง ๆ ทั่วโลก และการนับถือพระพุทธศาสนาในประเทศเหล่านั้น" คิดเป็นร้อยละ 15.38

ถ้าพิจารณารายจุดประสงค์ ปรากฏว่าเนื้อหาทั้งหมดในหนังสือเรียนมีความสอดคล้องกับจุดประสงค์ข้อที่ 3 คือ "เพิ่มเสริมสร้างให้มีคุณภาพในการดำรงชีวิต มีศีลธรรมคุณธรรมประจำใจและมีคุณสมบัติต่าง ๆ อันเป็นที่พึงประสงค์ของสังคมไทย" มากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 65.12 มีความสอดคล้องกับจุดประสงค์ข้อที่ 1 คือ "เพื่อส่งเสริมความเป็นพลเมืองดีตามระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข" รองลงมา คิดเป็นร้อยละ 58.81 และมีเนื้อหาสอดคล้องกับจุดประสงค์ข้อที่ 6 คือ "เพื่อให้เกิดความรักความผูกพันกับท้องถิ่นของตนเอง ตลอดจนเห็นคุณค่ามีความรับผิดชอบ รวมทั้งให้ตระหนักถึงการอนุรักษ์และพัฒนาทรัพยากร และสิ่งแวดล้อมโดยคำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวมเป็นสำคัญ" น้อยที่สุดคิดเป็นร้อยละ 6.97

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 5 : คุณภาพของเนื้อหาวิชาในหนังสือเรียนสังคมศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น เรื่องพระพุทธศาสนา

เนื้อหาวิชา	เล่มที่ 1		เล่มที่ 2		เล่มที่ 3	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1. เนื้อหาอธิบายถึงหลักธรรมในพระพุทธศาสนาที่สามารถนำไปใช้ เป็นแนวทางในการประพฤติปฏิบัติได้ในชีวิตประจำวัน	54	56.25	25	75.78	18	41.86
2. เนื้อหาวิชามีส่วนช่วยให้นักเรียนสามารถวิเคราะห์และตัดสินใจหาข้อจูงใจได้โดยใช้พื้นฐานทางพระพุทธศาสนา	61	63.54	16	48.48	21	48.84
3. เนื้อหาส่งเสริมคุณภาพในการดำรงชีวิตในเรื่องศีลธรรมและคุณธรรม	69	71.88	24	72.73	25	58.14
4. เนื้อหาให้ความรู้ความเข้าใจถึงความเป็นมาและการเผยแพร่พระพุทธศาสนาในประเทศเพื่อนบ้าน	39	40.63	7	21.21	13	30.23
5. เนื้อหาให้ความรู้ความเข้าใจในพุทธจริยาและพิธีกรรมทางศาสนาของประชาชนในประเทศและประเทศเพื่อนบ้าน	59	61.46	25	75.76	30	69.77
6. เนื้อหาช่วยส่งเสริมให้เป็นผู้ที่ปฏิบัติตามหลักธรรมของพระพุทธศาสนาเพื่อที่จะได้นำไปปฏิบัติให้เกิดประโยชน์ต่อตนเองและสังคมไทย	62	64.58	25	75.76	24	55.81
7. เนื้อหาช่วยส่งเสริมค่านิยมและทัศนคติที่ดีในทางศาสนา	71	73.96	16	48.48	35	81.40
8. เนื้อหาช่วยส่งเสริมให้นักเรียนเกิดมโนทัศน์ในวิชาพระพุทธศาสนา	72	75.00	31	93.93*	39	90.70*
9. การยกตัวอย่างและเหตุการณ์ต่าง ๆ ประกอบในเนื้อหาที่มีความทันสมัยและสอดคล้องกับสภาพสังคมปัจจุบัน	16	16.67	10	30.30	25	58.14

ตารางที่ 5 คุณภาพของ เนื้อหาวิชาในหนังสือ เรียนสังคมศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น เรื่องพระพุทธศาสนา (ต่อ)

เนื้อหาวิชา	เล่มที่ 1		เล่มที่ 2		เล่มที่ 3	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
10. เนื้อหาช่วยส่งเสริมให้ผู้อ่านมีความคิดที่ต่อเนื่องกัน	64	66.67	25	75.76	28	65.12
11. เนื้อหามีการเรียงลำดับหัวข้อตามลำดับขั้นตอนการเรียนรู้	58	60.42	24	72.73	24	55.81
12. เนื้อหาช่วยส่งเสริมความเข้าใจอันดีระหว่างประเทศไทยและประเทศเพื่อนบ้าน	6	6.25*	5	15.15*	5	11.63*
13. เนื้อหามีความเหมาะสมกับวุฒิภาวะและระดับชั้นของผู้เรียน	73	76.04*	21	63.64	34	79.07
14. เนื้อหาของหนังสือเรียนให้ความคิดเห็นอย่างเป็นกลาง	37	38.54	19	57.58	23	53.49
15. เนื้อหาช่วยพัฒนาสติปัญญาของผู้เรียนส่งเสริมให้รู้จักตัดสินใจอย่างมีวิจารณญาณ	33	34.38	12	36.36	12	27.91
16. เนื้อหามีความสัมพันธ์กับประสบการณ์เดิมของผู้เรียน	61	63.54	24	73.73	30	69.77
17. เนื้อหามีความถูกต้องและเที่ยงตรงตามความเป็นจริง	70	72.92*	25	75.76*	34	79.07*
18. เนื้อหามีการยกตัวอย่างเปรียบเทียบให้นักเรียนเกิดความรู้ความเข้าใจได้อย่างชัดเจนและเกิดภาพพจน์ที่ถูกต้อง	44	45.83	18	54.55	23	53.49
19. เนื้อหา มีลักษณะช่วยส่งเสริมการคิดอย่างมีเหตุผลช่วยให้รู้จักตัดสินใจและปฏิบัติตามคุณค่าที่เห็นว่ามีประโยชน์ ได้แก่ การเปรียบเทียบคุณค่าต่าง ๆ เช่น ความดีกับความชั่ว	59	61.46	16	48.48	24	55.81

ตารางที่ 5 คุณภาพของเนื้อหาวิชาในหนังสือเรียนสังคมศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น เรื่องพระพุทธศาสนา (ต่อ)

เนื้อหาวิชา	เล่มที่ 1		เล่มที่ 2		เล่มที่ 3	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
20. เนื้อหาที่มีลักษณะที่กระตุ้นให้ผู้อ่านต้องการที่จะอภิปรายและแสดงความคิดเห็น	33	34.38	9	27.27	16	37.21
21. เนื้อหาที่มีความทันสมัยและสอดคล้องกับเหตุการณ์ปัจจุบัน	10	10.42	9	27.27	16	37.21
22. เนื้อหาในหนังสือเรียนมีความสัมพันธ์กับวิชาอื่น ๆ และมีลักษณะบูรณาการ	15	15.63*	7	21.21*	7	16.28*
23. เนื้อหาส่งเสริมความเข้าใจอันดีซึ่งกันและกันระหว่างคนในสังคมและประเทศเพื่อนบ้าน	30	31.25	7	21.21	23	53.49
24. เนื้อหาที่มีลักษณะช่วยส่งเสริมการปฏิบัติตนเพื่อการอยู่ร่วมกันในสังคมได้ด้วยดี	41	42.71	17	51.52	30	69.77
25. เนื้อหาที่มีลักษณะที่ช่วยส่งเสริม การคิดและการตัดสินใจ เลือกใช้สิ่งที่มีประโยชน์เพื่อนำไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวันได้	56	58.33	19	57.58	30	69.77
26. เนื้อหาที่มีลักษณะช่วยส่งเสริมการประพฤติปฏิบัติตนให้เป็นพลเมืองดีของประเทศชาติ	52	54.16	21	63.64	26	60.47
รวม	1245	49.88	457	53.26	615	55.01

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 5 แสดงว่าโดยเฉลี่ยแล้วคุณภาพของเนื้อหาวิชาในหนังสือเรียนสังคมศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น "เรื่องพระพุทธศาสนา" ทั้ง 3 เล่ม อยู่ในระดับใกล้เคียงกัน โดยเล่มที่ 1, เล่มที่ 2 และเล่มที่ 3 มีคุณภาพของเนื้อหาวิชาตรงตามที่ยูวีเคราะห์กำหนดคิดเป็นร้อยละ 49.88, 53.26 และ 55.01 ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาข้อย่อยจะพบว่าคุณภาพของเนื้อหาวิชาช่วยส่งเสริมให้นักเรียนเกิดมโนทัศน์ ในวิชาพระพุทธศาสนา ของเล่มที่ 2 และเล่มที่ 3 มีจำนวนสูงสุดคิดเป็นร้อยละ 93.93 และ 90.70 ส่วนเล่มที่หนึ่งมีร้อยละ 75.00

เนื้อหาที่มีความถูกต้องและเที่ยงตรงตามความเป็นจริงมีจำนวนโดยเฉลี่ยสูงเท่า ๆ กัน ทั้ง 3 เล่ม คิดเป็นร้อยละ 72.92, 75.76 และ 79.07 ตามลำดับ

ความเหมาะสมของเนื้อหาเกี่ยวกับวิภาวะและระดับชั้นของผู้เรียนในหนังสือ เล่มที่ 1 และเล่มที่ 3 มีจำนวนสูงคิดเป็นร้อยละ 76.04 และ 79.07 ส่วนเล่มที่ 2 มีร้อยละ 63.64

คุณภาพของเนื้อหาวิชาตามที่ยูวีเคราะห์กำหนด ที่พบว่ามีจำนวนน้อยและไม่แตกต่างกัน ทั้ง 3 เล่ม คือ คุณภาพของความสัมพันธ์ของเนื้อหาวิชาในหนังสือเรียนกับวิชาอื่น ๆ และมี ลักษณะบูรณาการ มีจำนวนคิดเป็นร้อยละ 15.63, 21.21 และ 16.28 ตามลำดับ และที่พบว่า มีจำนวนน้อยทั้ง 3 เล่ม คือ เนื้อหาที่จะช่วยส่งเสริมความเข้าใจอันดีระหว่างประเทศไทย และประเทศเพื่อนบ้านมีจำนวนคิดเป็นร้อยละ 6.25, 15.15 และ 11.63 ตามลำดับ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย